

UCHWAŁA NR XXXI/272/2020
RADY MIEJSKIEJ W WYRZYSKU

z dnia 23 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar
przemocy w rodzinie na lata 2021-2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713). w zawiązku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 218) Rada Miejska w Wyrzysku uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2023, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Wyrzyska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
PROGRAM OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2023**

Wstęp

Przemocą w rodzinie określane jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolność, powodujące cierpienie i szkody. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz.U. z 2020 r. poz. 218) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku zaburzonych relacji, zachowania członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi. Przemoc domowa jest zjawiskiem negatywnym o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do naruszeń moralnych oraz tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Rodzaje przemocy:

- 1) przemoc **fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie jej życia (bicie, popychanie, odpychanie, kopanie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami,),
- 2) przemoc **seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności (zmuszanie do odbywania stosunku, wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie),
- 3) przemoc **psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu (straszenie zabójstwem, zabranie dzieci, niszczenie rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów, zawstydzanie, wmawianie choroby, stała krytyka, ograniczanie snu i pożywienia),

4) przemoc **ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy (nie dawanie wystarczającej kwoty pieniędzy na utrzymanie, zakazywanie pracy zawodowej, utrzymywanie w całkowitej zależności finansowej, odbieranie pieniędzy).

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną, art. 207 Kodeksu karnego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1444, 1517)

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona samą siebie, sprawcę oraz innych ludzi.. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym programie.

Program przeciwdziałania przemocy Gminy Wyrzysk ma charakter długofalowy. Działania programu obejmują lata 2021-2023. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I Analiza problemów społecznych na terenie gminy Wyrzysk.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie. Na dzień 30.06.2019 r. gmina Wyrzysk liczyła 13 960 mieszkańców.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2019 r. prowadziła rozmowy motywujące z 85 osobami nadużywającymi alkoholu.

Z danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyrzysku wynika, że w 2019 r. z świadczeń pomocy społecznej korzystało 362 rodziny. Założono 23 Niebieskie Karty.

W Pile działa Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, świadczący pomoc ofiarom przemocy w rodzinie. W 2019 r. w Ośrodku nie przebywał żaden mieszkaniec z terenu gminy Wyrzysk.

Trudno w sposób jednoznaczny określić skalę zjawiska przemocy w rodzinie na poziomie lokalnym. Związane jest to przede wszystkim z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie, czy szkole, ale nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na ten temat.

Cele programu.

Celem programu jest:

- 1) zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Wyrzysk,
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Wyrzysk,
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

II Założenia programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

III Program jest spójny z programami:

- 1) krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 2) strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Wyrzysk na lata 2016-2025,
- 3) gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. , poz. 218),
- 2) Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876),
- 3) Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (.Dz.U. z 2019 r. poz.2277).
- 4) Ustawy z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050)

IV Zasoby Gminy Wyrzysk w zakresie realizacji Programu:

- 1) zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
- 2) zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - a) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrzysku,
 - b) Komisariat Policji w Wyrzysku,
 - c) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

d) Szkoły i Przedszkola działające na terenie Gminy Wyrzysk,

e) placówki służby zdrowia.

V Czynniki gwarantujące właściwą realizację programu:

- 1) poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- 2) dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych M-G OPS Wyrzysk,
- 3) dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy i poza nią,
- 4) otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- 5) silne więzi rodzinne i chęć wyjścia z kryzysu.

VI Zagrożenia w realizacji zadań:

- 1) stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- 2) bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych,
- 3) brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów,
- 4) problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- 5) ubóstwo,
- 6) brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

VII Realizacja celów Programu

CEL 1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Wyrzysk.

Działania:

1. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- 1) propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- 2) obalanie mitów na temat przemocy,
- 3) szkolenia na temat przemocy,
- 4) prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w rodzinie, grach komputerowych,
- 5) wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
- 6) organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców, np. w świetlicach wiejskich,
- 7) dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
- 8) organizowanie konkursów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

2. Podmioty realizujące działania:

- 1) placówki oświatowe działające na terenie gminy,
- 2) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrzysku,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wyrzysku,
- 4) Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

CEL 2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania:

- 1) izolowanie sprawców od ofiar,
- 2) udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
- 3) prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc,
- 4) kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Chodzieży o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

CEL 3. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Utworzenie punktu informacyjnego:
 - 1) udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia Ofiar Przemocy w Pile,
 - 2) udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
 - 3) udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
 - 4) udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
 - 5) rozpowszechnianie telefonów zaufania: „Niebieska Linia” i „Pomarańczowa Linia”.
2. Podmiot realizujący działania:
 - 1) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrzysku,
3. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:
 - 1) podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty,
 - 2) przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.
4. Podmioty realizujące działania:
 - 1) Komisariat Policji w Wyrzysku,
 - 2) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrzysku,
 - 3) Gminny Zespół Interdyscyplinarny,

- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 5) Dyrektorzy szkół i przedszkoli działających na terenie Gminy Wyrzysk,
- 6) przedstawiciele ochrony zdrowia.

5. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w Ośrodku Wsparcia.

6. Podmiot realizujący działanie:

- 1) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrzysku,
- 2) Komisariat Policji w Wyrzysku,
- 3) Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdanie z realizacji Programu podmioty realizujące założenia Programu składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyrzysku.

Sprawozdawczość

Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyrzysku do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji programu.

Finansowanie programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu gminy Wyrzysk, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

UZASADNIENIE

do uchwały Nr XXXI/272/2020 Rady Miejskiej w Wyrzysku z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2023

Potrzeba podejmowania działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218). Niniejsza ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób ją stosujących. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 przytoczonej wyżej ustawy, na gminie ciąży obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, między innymi poprzez opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Realizacja programu ma przyczynić się do przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie, zapewnienia ochrony ofiarom przemocy oraz skutecznego oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2023, będzie jednym z elementów gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Wyrzysk.

Wobec powyższego niniejszą uchwałą należy uznać za konieczną i uzasadnioną.